

PENGUNAAN PERISIAN MULTIMEDIA OLEH GURU SEBAGAI
ALAT BANTU MENGAJAR KEMAHIRAN MEMBACA BAGI
KELAS PEMULIHAN SEKOLAH RENDAH

HANI MERYLEINA BINTI AHMAD MUSTAFA

KERTAS PROJEK YANG DIKEMUKAKAN UNTUK MEMENUHI SEBAHAGIAN
DARIPADA SYARAT MEMPEROLEH
IJAZAH SARJANA PENDIDIKAN

FAKULTI TEKNOLOGI MAKLUMAT DAN KOMUNIKASI
UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS
TANJONG MALIM

2004

PENGAKUAN

Saya akui karya ini adalah hasil kerja saya sendiri kecuali nukilan dan ringkasan yang tiap-tiap satunya telah saya jelaskan sumbernya

PENGHARGAAN

Saya merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada semua pihak yang membantu menjalankan kajian ini terutama kepada Puan Haslina Hassan, Pensyarah Teknologi Maklumat dan Komunikasi dan Encik Khairuddin b. Man , Pegawai Unit Pendidikan Khas Jabatan Pendidikan Negeri Pahang atas bimbingan dan kerjasama. Tidak lupa juga kepada Puan Nafisah Hj Hashim dan Puan Noraini Yusuf Azuddin guru bahasa SMK Convent Bukit Nanas, Kuala Lumpur atas nasihat dari segi penulisan dan bahasa.

Nama: Hani Meryleina Bt Ahmad Mustafa

No. Matrik: 2002 00293

ABSTRAK

Kajian ini dijalankan dalam bentuk kuasi eksperimental bertujuan untuk melihat keberkesanan penggunaan perisian multimedia sebagai alat bantu mengajar. Penggunaan perisian multimedia dibandingkan dengan pengajaran tradisional yang menggunakan kad gambar, kad perkataan atau sebagainya. Keberkesanan penggunaan perisian multimedia dinilai terhadap 60 orang murid sekolah rendah di Pahang. Penilaian ini telah dibahagikan kepada dua kumpulan (kawalan dan rawatan). Penilaian dijalankan berdasarkan ujian pos yang telah dilakukan dalam tempoh dua minggu berturut-turut. Perisian multimedia dibangunkan mengikut isi kandungan buku 'Begini caranya ... Sayang, Buku 7' terbitan Unit Pendidikan Khas, Jabatan Pendidikan Negeri Terengganu. Dapatan daripada kajian ini menunjukkan perubahan min kumpulan rawatan meningkat 2.19 daripada min kumpulan kawalan. Oleh itu penggunaan perisian multimedia ini mampu meningkatkan penguasaan kemahiran membaca di kalangan murid-murid kelas pemulihan.. Melalui kajian ini, pengkaji mencadangkan penggunaan perisian multimedia diperkenalkan sebagai alat bantu mengajar bagi digunakan oleh guru-guru dalam pengajaran dan pembelajaran kelas pemulihan.

ABSTRACT

This research is developed based on the quasi experimental, which to see the effectiveness of the multimedia courseware as teaching aid . The usage of the multimedia courseware is compared to the use of traditional method which used picture cards, word cards etc. The research is conducted to 60 pupils of primary schools throughout the state of Pahang. The evaluation is carried by two groups (experimental and treatment). Evaluation of the post test is carried in two weeks. The

multimedia courseware is developed based on the book “Beginilah caranya ...

Sayang , Buku 7” published by Unit Pendidikan Khas, Jabatan Pendidikan Negeri Terengganu. Results of this research shows that remedial classes which used multimedia courseware as teaching aids are able to improve the reading skills. The researcher also proposes that multimedia courseware will be introduced as teaching aids in the teaching of remedial classes.

KANDUNGAN

	Halaman
PENGAKUAN	ii
PENGHARGAAN	iii
ABSTRAK	iv
ABSTRACT	v
KANDUNGAN	vi
SENARAI RAJAH	ix
SENARAI JADUAL	x
LAMPIRAN	xi
BAB 1 PENGENALAN	
1.1 Pendahuluan	1
1.2 Latar Belakang Kajian	2
1.3 Pernyataan Masalah	2
1.4 Soalan Kajian	3
1.5 Hipotesis Kajian	4
1.6 Kepentingan Kajian	5
1.7 Batasan Kajian	6
1.8 Definisi Istilah	6

Halaman

1.9	Kesimpulan	11
-----	------------	----

BAB 2 KAJIAN LITERASI

2.1	Pengenalan	12
2.2	Kelas Pemulihan	13
2.3	Kajian Tidak Boleh Membaca	15
2.4	Pembelajaran Menggunakan Komputer	17
2.5	Media Pengajaran	18
2.6	Multimedia	21
2.7	Kesimpulan	25

BAB 3 METODOLOGI KAJIAN

3.1	Pengenalan	26
3.2	Keperluan Perkakasan	27
3.3	Persampelan	27
3.4	Metodologi Penyelidikan	29
3.5	Pembangunan Perisian	30
3.6	Reka Bentuk Pembangunan	33
3.7	Kesimpulan	36

Halaman**BAB 4 ANALISIS KAJIAN**

4.1	Pengenalan	37
4.2	Analisis Dapatan Kajian	37
4.3	Kesimpulan	45

BAB 5 RUMUSAN DAN CADANGAN

5.1	Pengenalan	46
5.2	Rumusan Dapatan Kajian	46
5.3	Kekangan yang dihadapi semasa menjalankan kajian dan penyelesaiannya	51
5.4	Cadangan	52
5.5	Cadangan Kajian Lanjutan	54
5.6	Kesimpulan	55

BIBLIOGRAFI	56
--------------------	----

RUJUKAN INTERNET	58
-------------------------	----

SENARAI LAMPIRAN

	Senarai rajah	Halaman
1.1	Peranan media dalam pengajaran dan pembelajaran	9
3.1	Reka bentuk Penyelidikan	29
3.2	Carta alir kandungan perisian	31
3.3	Model reka bentuk instruksi bersistem Hanaffin dan Peck	34

Senarai jadual**Halaman**

3.1	Taburan sampel mengikut sekolah bagi kumpulan rawatan	28
3.2	Taburan sampel mengikut sekolah bagi kumpulan kawalan	28
4.1	Taburan min dan sisihan piawai kumpulan rawatan	37
4.2	Taburan kekerapan pandangan guru mengenai penggunaan perisian multimedia sebagai alat bantu mengajar.	38
4.3	Taburan kekerapan guru menggunakan perisian multimedia dalam kelas pemulihan.	39
4.4	Tahap kemahiran komputer * kesesuaian perisian sebagai ABM	40
4.5	Taburan kekerapan perasaan murid selepas menggunakan perisian multimedia bagi kumpulan rawatan	41
4.6	Ujian-t Perbezaan markat min ujian pra, ujian pos bagi kumpulan rawatan dan kawalan	42
4.7	Ujian t – Perbezaan ujian pos bagi kumpulan kawalan dan rawatan	43
4.8	Ujian t – Perisian Multimedia sebagai Alat bantu mengajar	44
4.9	Ujian t – Murid-murid mengikuti P&P menggunakan perisian multimedia	44

Senarai lampiran

- A Contoh Soal Selidik
- B Contoh Ujian Diagnostik
- C Contoh Item Ujian
- D Contoh Rekod Pencapaian
- E Papan Cerita

BAB 1

PENGENALAN

1.1 Pendahuluan

Ramai murid yang dihantar ke kelas pemulihan kerana tidak menguasai kemahiran asas iaitu membaca, menulis dan mengira (3M). 3M amat penting ke arah menuju alaf baru selepas tahun 2000 kerana perkembangan Teknologi Maklumat semakin pesat dan mencabar. Walau bagaimanapun berdasarkan laporan hasil penyelidikan menunjukkan antara 10 hingga 15 % murid-murid sekolah rendah masih menghadapi masalah atau kesulitan pembelajaran dan gagal menguasai kemahiran asas 3M. Kegagalan menguasai kemahiran asas ini dilihat dari segi penggunaan bahan atau alat bantu mengajar yang sesuai untuk menyampaikan isi kandungan atau kemahiran. Kajian ini menumpukan kepada penggunaan perisian multimedia dalam usaha meningkatkan penguasaan kemahiran membaca terutamanya.

1.2 Latar belakang kajian

Pengajaran pemulihan dijalankan dalam usaha memenuhi keperluan-keperluan pengajaran dan pembelajaran untuk murid yang diistilahkan sebagai murid ‘lembam’ atau ‘lambat’. Murid-murid ini ketinggalan dalam penguasaan mata pelajaran asas seperti Bahasa Melayu dan Matematik atau lebih khusus lagi, lemah dalam kemahiran membaca, menulis dan mengira. Kajian ini dijalankan di beberapa buah sekolah yang mempunyai kelas pemulihan di daerah Kuantan, Pahang Darul Makmur. Pencalonan murid kelas pemulihan dibuat oleh guru kelas, guru besar, guru mata pelajaran, ibu bapa dan sebagainya. Pencalonan ini dibuat berdasarkan pemerhatian, kad laporan pencapaian akademik dan lain-lain.

Dua kumpulan dikenalpasti iaitu kumpulan kawalan dan kumpulan rawatan.

Murid-murid kumpulan rawatan telah mengikuti ujian pra dan skor markah diambil. Kumpulan murid ini menggunakan perisian multimedia yang dihasilkan oleh pengkaji selama empat minggu. Ujian diberikan sekali lagi dan skor ujian pos diambil. Perbandingan ujian pos bagi kedua-dua kumpulan kawalan dan rawatan diuji bagi melihat kesan penggunaan perisian multimedia.

1.3 Pernyataan masalah

Pada hakikatnya sistem pendidikan yang dijalankan masa kini lebih menjurus kepada kecemerlangan akademik murid. Dengan hal yang demikian, pihak pentadbir sekolah memberi lebih tumpuan kepada murid-murid kelas peperiksaan seperti Ujian Penilaian Sekolah Rendah (UPSR). Dalam memenuhi tuntutan kecemerlangan akademik, kita

terlepas pandang kepada murid-murid yang masih belum menguasai kemahiran membaca .

Terdapat beberapa masalah timbul dalam pengendalian kelas pemulihan. Antaranya adalah:

- Mengapakah masih ramai murid tidak boleh membaca walaupun telah mengikuti kelas pemulihan ?
- Mengapakah ramai guru tidak mampu menjalankan sesi kelas pemulihan dengan baik ?
- Apakah kekangan yang dihadapi oleh guru semasa menjalankan kelas pemulihan ?
- Adakah murid-murid kelas pemulihan sememangnya tidak dapat dipulihkan sehingga mereka boleh dikategorikan sebagai golongan buta huruf ?
- Apakah jenis bantuan atau alatan yang boleh digunakan guru kelas pemulihan supaya pengajaran dan pembelajaran dalam kelas pemulihan lebih berkesan ?

1.4 Soalan Kajian

Kajian ini dijalankan untuk menjawab beberapa persoalan mengenai penggunaan perisian multimedia sebagai alat bantu mengajar yang boleh meningkatkan penguasaan kemahiran membaca Bahasa Malaysia berbanding pengajaran yang menggunakan kaedah tradisional.

1. Apakah skor murid-murid kelas pemulihan kumpulan rawatan dalam ujian pos ?
2. Adakah perisian multimedia sesuai dijadikan sebagai alat bantu mengajar dalam kelas-kelas pemulihan?
3. Sejauh manakah penggunaan perisian multimedia digunakan oleh guru dalam kelas pemulihan kumpulan rawatan ?
4. Adakah terdapat hubungan antara tahap kemahiran komputer guru pemulihan dengan kesesuaian perisian multimedia sebagai alat bantu mengajar (ABM) dalam kelas pemulihan ?
5. Adakah murid-murid suka menggunakan perisian multimedia yang dihasilkan untuk kelas pemulihan ?
6. Adakah terdapat perbezaan antara skor ujian pos kumpulan rawatan dengan

1.5 Hipotesis kajian

Berdasarkan persoalan kajian yang dinyatakan, pernyataan hipotesis nul dibina pada aras keertian (α) < 0.05 . Pernyataan hipotesis nul bagi kajian ini ialah:

Ho1 : Tiada perbezaan signifikan pencapaian ujian pos bagi murid-murid pemulihan kumpulan rawatan dan kumpulan kawalan.

Ho2 : Guru- guru pemulihan tidak berminat menggunakan perisian multimedia sebagai alat bantu mengajar.

Ho3 : Murid-murid kelas pemulihan tidak suka mengikuti pembelajaran menggunakan perisian multimedia

1.6 Kepentingan kajian

Kajian yang dijalankan ini diharapkan dapat membantu pelbagai pihak serta pengkaji sendiri. Bagi diri pengkaji, kajian ini diharapkan dapat membuktikan perisian multimedia yang dihasilkan dapat digunakan sepenuhnya hingga memberikan kesan yang baik ke atas pengguna iaitu; murid-murid kelas pemulihan. Bagi guru-guru kelas pemulihan pula, pengkaji berharap hasil kajian ini akan membantu pengendalian kelas pemulihan yang selama ini kurang diberi perhatian dengan memperkenalkan penggunaan komputer dan perisian multimedia. Diharapkan elemen ini akan menarik minat murid-murid dan guru dalam menjayakan kelas pemulihan. Kajian ini dapat digunakan oleh pihak universiti sebagai asas kepada pembangunan perisian multimedia bagi kegunaan kelas pemulihan. Bidang ini tidak banyak diterokai di pasaran dan ini merupakan peluang bagi universiti menyumbang kepada kepakaran dalam meningkatkan kualiti pendidikan negara.

1.7 Batasan Kajian

Kajian ini merupakan kajian berbentuk kuasi eksperimental. Tempoh masa kajian dijalankan hanya selama 4 minggu sahaja. Sekiranya tempoh kajian dijalankan lebih lama kemungkinan keputusan pencapaian murid berbeza daripada hasil penyelidikan ini. Penyelidikan ini hanya dijalankan di beberapa buah sekolah rendah. Sekolah tersebut dipilih bagi memudahkan aktiviti pemantauan oleh pengkaji. Oleh kerana penyelidikan ini hanya terhad kepada beberapa buah sekolah sahaja, maka hasil dapatan tidak dapat mewakili kesemua kelas pemulihan khas yang terdapat di negeri-negeri lain yang mempunyai persekitaran yang berbeza. Kajian ini hanya tertumpu kepada murid-murid Tahun Tiga di dalam kelas pemulihan khas. Murid-murid ini telahpun dikenal pasti dan dipilih oleh guru kelas dan guru pemulihan melalui pemerhatian, ujian saringan dan ujian diagnostik. Penilaian ujian pos pula hanya terhad kepada penguasaan dalam bidang bacaan iaitu melalui ujian perbendaharaan kata dan kefahaman bacaan. Hal ini diukur melalui skor-skor ujian pra dan ujian pos.

1.8 Definisi istilah

1.8.1 Perisian multimedia

Menurut Kamus Dewan Bahasa dan Pustaka, perkataan multimedia berasal daripada perkataan Inggeris yang terbit daripada dua perkataan iaitu **Multi** dan **Media**. **Multi** bermaksud bermacam-macam atau berjenis-jenis manakala **Media** pula merupakan alat-alat yang digunakan sebagai saluran untuk

berkomunikasi seperti akhbar, radio, televisyen dan sebagainya yang berperanan menyebarkan maklumat serta berita kepada orang ramai.

Rozinah Jamaluddin (2000) menyatakan multimedia tercipta dalam tahun 1950an dan merupakan kombinasi pelbagai media kaku dan bergerak bagi membentuk satu program pengajaran secara formal atau tidak formal. Namun pada masa kini multimedia lebih menjurus kepada integrasi elemen-elemen teks, audio, grafik, animasi, video dengan menggunakan komputer sebagai alat kawalan persembahan untuk membolehkan proses pembelajaran secara signifikan dan menghidupkan suasana maklumat. Ia membolehkan pengguna mengemudi (*navigate*) bertindak balas (*interact*), mereka cipta (*create*) dan berkomunikasi (*communicate*).

Memandangkan wujudnya pelbagai definisi multimedia, jelas dapat diperhatikan bahawa secara amnya terdapat dua ciri utama yang perlu dibincangkan apabila seseorang ingin membina definisi bagi multimedia. Ciri-ciri tersebut ialah;

- 1) Multimedia merujuk kepada suatu persembahan informasi dengan menggunakan gabungan teks, grafik, audio, animasi dan video serta interaktiviti antara pengguna dan juga komputer.
- 2) Multimedia merupakan suatu sistem yang membolehkan capaian informasi dilakukan secara tidak linear (*non-linear navigation*)

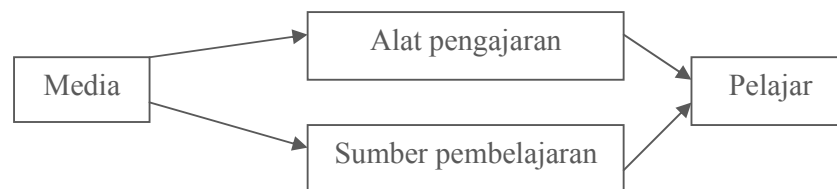

Secara amnya, definisi yang mudah bagi menyatakan multimedia di dalam kajian ini adalah suatu proses komunikasi berasaskan komputer yang merangkumi penggunaan media audio visual seperti teks, grafik, audio, video dan animasi”. Sehubungan itu, usaha membangunkan pakej multimedia untuk menggalakkan pembacaan kanak-kanak, lebih-lebih lagi mengembangkan imaginasi, fantasi, dan kreativiti untuk menghadapi pembelajaran formal di sekolah, didapati perlu dikembangkan. Unsur-unsur multimedia seperti menggabungkan teks, imej, video, suara, dan animasi dalam persekitaran digital, yang membolehkan berlakunya saling interaktiviti dengan lebih berkesan (Thompson 1994) dalam Munir dan Halimah (1998) membentuk satu perisian multimedia dengan menggunakan alat pengarang sama ada melalui pengaturcaraan atau antaramuka (GUI)

1.8.2 Alat Bantu Mengajar

Musa (2002) menyatakan alat bantu mengajar adalah faktor terpenting dalam menentukan kejayaan program pembelajaran, menimbulkan rangsangan keinginan pelajar-pelajar untuk mengetahui sesuatu dan untuk menjadikan pembelajaran baik dan lebih menarik. Musa (2002) memetik Noraziah Abdul Hamid (1981), mendefinisikan alat bantu mengajar sebagai satu bahagian yang padu dalam proses pengajaran. Ia bertujuan untuk menambah kelancaran perhubungan antara guru dan murid dan sebaliknya, murid sesama murid serta membantu atau mempercepatkan proses pemahaman mereka. Edgar Dale (1956) menyatakan bahawa daya ingatan pelajar berada di tahap tinggi jika

guru yang mengajar menggunakan pelbagai kaedah yang melibatkan pelbagai deria pelajar. Bagi menyampaikan sesuatu isi pembelajaran, guru perlu menggunakan alat yang boleh membuatkan pengajarannya diterima murid. Menurut Musa (20002), alat bantu mengajar perlu digunakan untuk mempercepatkan proses pembelajaran, tetapi tidak berupaya mengambil tempat seorang guru.

Rajah 1.1: Peranan media dalam pengajaran dan pembelajaran, Yusup (1997)

Dalam kajian ini alat bantu mengajar adalah perisian multimedia yang dibina dan digunakan oleh guru dalam pengajaran dan pembelajaran di dalam kelas pemulihan.

1.8.3 Kemahiran membaca

Menurut Mohamed Fadzil, membaca melibatkan proses deria dan minda. Kedua-dua proses ini adalah saling berhubungan antara satu sama lain. Proses bacaan yang melibatkan organ deria seperti mata dan telinga adalah kurang berkesan berbanding dengan proses minda. Pembacaan melalui minda amat

berkesan kerana ia melibatkan otak yang bertindak memproses bahan bacaan. Membaca ialah kebolehan memperoleh makna daripada teks. Membaca juga melibatkan kebolehan mengenal dan menterjemahkan lambang-lambang kepada bunyi-bunyi bahasa dan memahami makna atau tanggapan yang disampaikan oleh lambang-lambang bertulis. Aktiviti membaca adalah untuk mendapatkan kesan dan makna pertalian (perhubungan) antara lambang-lambang bertulis atau lambang-lambang bahasa hendaklah berlaku dengan serta merta. Membaca juga ditakrif sebagai penyuaran tulisan dalam erti kata memahami isi dan fikiran yang tertulis dan manusia perlu menguasai pembendaharaan kata dengan cepat dan banyak.

Oleh itu dapatlah difahamkan bahawa membaca adalah lebih daripada mengenal lambang (tulisan huruf) yang dilakar atau kebolehan membunyikan perkataan yang dicap atau ditulis. Dengan membaca kita dapat memahami segala perkataan yang dikemukakan dari segi penglihatan atau pandangan. Sebagai rumusan, membaca adalah memahami makna perkataan hasil daripada gabungan huruf. Memahami makna perkataan itu lebih penting daripada mengenali huruf-huruf abjad itu sendiri. Dengan itu bererti membaca memerlukan pemahaman. Tanpa pemahaman daripada perkara yang dibaca maka membaca tidak akan bermakna. Untuk memahami apa yang dibaca seseorang hendaklah mengenali perkataan itu. Tanpa mengenali perkataan sudah tentu seseorang itu tidak boleh membaca. Hal ini bermakna mengenali perkataan merupakan pengetahuan asas untuk membolehkan seseorang membaca.

1.8.4 Kelas pemulihan

Sharifah (1979) telah mendefinisikan pengajaran pemulihan sebagai pengajaran melalui pendekatan dan kaedah yang khusus untuk murid-murid yang terlalu lemah. Menurut Brennan (1974) murid-murid lembam adalah murid-murid yang gagal menghadapi kerja normal sekolah untuk kumpulan sebaya mereka. Kegagalan murid-murid ini tidak boleh dianggap sebagai disebabkan oleh kecacatan.

Dalam konteks kajian ini kelas pemulihan yang menggunakan perisian multimedia sebagai alat bantu mengajar adalah untuk kanak-kanak bermasalah pembelajaran. Kumpulan murid yang dikenalpasti untuk mengikuti program pemulihan khas dikenalpasti oleh guru kelas, guru besar, ibu bapa dan penjaga.

Bagi murid Tahun Satu, mereka dicalonkan selepas mengikuti ujian saringan manakala murid Tahun Dua dan Tiga berdasarkan pencapaian dalam mata pelajaran tahun sebelumnya. Di dalam kajian ini, murid-murid pemulihan adalah mereka yang tidak lancar membaca, tetapi kenal huruf.

1.9 Kesimpulan

Melalui kajian ini, pengkaji berharap dapat menguji perisian multimedia yang dibina berdasarkan konteks yang ditetapkan di dalam kajian. Soalan-soalan kajian dan hipotesis akan diuji dan dijawab. Pengujian hipotesis akan menentukan sama ada hipotesis diterima atau ditolak.

